

گزارش ششمین اجلاس گفتگوهای امنیتی منامه

مراسم افتتاحیه ششمین اجلاس امنیتی منامه در 20 آذرماه 1388 با حضور مقامات 28 کشور جهان شامل وزرای خارجه، دفاع و مشاوران امنیت ملی، نظامی و اطلاعاتی در منامه برگزار شد. در این مراسم که بر سر میز شام صورت گرفت شیخ خالد آل خلیفه وزیر خارجه بحرین به حاضران خیر مقدم گفت و سپس شیخ محمد الصباح وزیر خارجه کویت به عنوان سخنران اصلی درخصوص چالش‌های امنیتی فراروی کشورهای خلیج فارس سخنرانی نمود. وی رشد جمعیت و افزایش نیروی کار خارجی را دو چالش مهم در آینده اقتصادی و اجتماعی منطقه خلیج فارس عنوان کرد.

سخنرانی نمودند. در حاشیه این نشست نیز موضوعات تحولات نظامی و همکاری‌های اطلاعاتی و امنیتی، دزدی دریایی و امنیت دریایی، نقش فعالان غیر دولتی در زمینه امنیت منطقه‌ای و عراق و منطقه در گروه‌های جداگانه مورد بررسی قرار گرفت.

الف- برنامه‌های روز اول اجلاس

1. محورهای سخنرانی جناب آقای متکی

جناب آقای متکی در سخنرانی خود پیرامون طرح جمهوری اسلامی ایران برای امنیت خلیج فارس و همچنین موضوع عراق، لبنان، فلسطین، تحولات یمن و مسأله هسته‌ای کشورمان سخنرانی و مواضع کشورمان درخصوص موضوعات فوق را مطرح نمود.

حضور و سخنرانی جناب آقای متکی در روز اول اجلاس امنیتی منامه محور اصلی رسانه‌ای و خبری این

در نشست عمومی روز اول اجلاس در تاریخ 21 آذرماه 1388 موضوع همکاری‌های امنیتی در منطقه خلیج فارس مورد بحث قرار گرفت و جناب آقای متکی و شیخ خالد وزیر خارجه بحرین سخنرانان اصلی نشست بودند. در حاشیه این نشست، گروه‌های فرعی موضوعات انرژی هسته‌ای و امنیت و افغانستان، آسیای جنوب غربی و خلیج فارس را مورد بررسی قرار دادند.

روز دوم در دومین نشست عمومی اجلاس موضوع «مهندسی امنیت منطقه‌ای» مورد بحث قرار گرفت و طی آن ژنرال دیوید پترائوس رئیس فرماندهی مرکزی نیروهای آمریکا، علی محمد آنسی، رئیس سازمان امنیت ملی و رئیس دفتر ریاست جمهوری یمن و محمد عبدالغفار، مشاور پادشاه بحرین در امور دیپلماتیک و رئیس شورای مرکزی مطالعات استراتژیک بحرین

اجلاس را تشکیل و فضای این اجلاس را تحت تأثیر قرار داد. اظهارات جناب آقای متکی در زمینه مبادله سوخت غنی شده در کیش که در این اجلاس مطرح شد، بازتاب بین‌المللی وسیعی داشت.

2. محورهای سخنانی وزیر خارجه بحرین

شیخ خالد وزیر خارجه بحرین در سخنرانی خود از ادامه درگیری‌ها و اختلافات در فلسطین، تروریسم در عراق و جنگ داخلی در یمن به عنوان سه عامل مهم و تأثیرگذار در امنیت منطقه یاد کرد و افزود: کشورهای منطقه باید بدون دخالت در امور داخلی عراق و یمن به ثبات این دو کشور کمک کنند. وی مشکلات اقتصادی در یمن را از عوامل کلیدی ناامنی در این کشور دانست و فعالیت‌های القاعده در یمن و دیگر کشورهای منطقه را بر امنیت کشورهای خلیج فارس اثرگذار دانست. وی ادعا نمود اختلاف هسته‌ای بین ایران و اسرائیل یکی از عوامل تأثیرگذار در بی‌ثباتی منطقه است. وی همچنین افزود: به‌رغم گفتگوی ایران با جامعه بین‌الملل، مشکلات دو طرف نه تنها کمتر نشده بلکه بیشتر هم شده است. وی با اشاره به روابط خوب ایران و بحرین افزود: من و برادرم جناب آقای متکی در زمینه‌های مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی گفتگوهایی را انجام داده‌ایم و از تلاش ایشان برای رسیدگی به مشکل گرد و غبار در منطقه قدردانی می‌کنیم. وی در پایان افزود: بدون حل و فصل قضیه فلسطین و موضوع هسته‌ای ایران، امنیت در منطقه تحقق نخواهد یافت.

3. پرسش‌های شرکت‌کنندگان حاضر و پاسخ‌های جناب آقای متکی

بیشتر پرسش‌های شرکت‌کنندگان در همایش خطاب به جناب آقای متکی بود که سؤالات آنها بر محور روابط ایران و آمریکا، آخرین موضع ایران درخصوص پرونده

هسته‌ای و تبادل اورانیوم غنی شده، موضوع هسته‌ای ایران و تأثیرات آن در امنیت منطقه، موضع ایران در رابطه با صلح فلسطین و رژیم صهیونیستی، نقش ایران در درگیری‌های یمن و برخورد ایران در قبال تشدید تحریم‌ها قرار داشت که ایشان پاسخ‌های لازم را ارائه و مواضع کشورمان را تشریح نمود. گفتنی است بیشتر سؤالات مطرح شده از سوی کارشناسان مؤسسه IISS مطرح می‌شد.

4. مصاحبه مطبوعاتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

پس از پایان اولین نشست، جناب آقای متکی با حضور در میان خبرنگاران رسانه‌ها و مطبوعات به سؤالات آنها پاسخ داد. در این کنفرانس مطبوعاتی که در محل اجلاس برگزار شد، سؤالاتی بر محور موضوع هسته‌ای ایران، علل انتشار قطعنامه اخیر آژانس علیه ایران، آینده روابط ایران و عربستان، موضع ایران در قبال تحولات یمن و علل عدم اجازه به شبکه العربیه برای آغاز به کار در ایران مطرح شد که ایشان به آنها پاسخ داد.

5. نشست‌های دیگر روز اول اجلاس

در جلسه بعد از ظهر روز اول اجلاس، هوشیار زیباری وزیر خارجه عراق و وجدی گونول وزیر دفاع ترکیه درخصوص امنیت منطقه‌ای در چارچوب جغرافیای اقتصادی سخنرانی نمودند. در کمیته‌های فرعی روز اول اجلاس نیز دو موضوع انرژی هسته‌ای و امنیت و افغانستان، آسیای جنوب‌غربی و خلیج‌فارس مورد بررسی قرار گرفت که درخصوص موضوع اول به لزوم استفاده کشورهای منطقه خلیج‌فارس از استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای و ضرورت حل و فصل موضوع هسته‌ای ایران در جهت ایجاد ثبات در منطقه اشاره شد. درخصوص موضوع دوم نیز مخدوم شاه قریشی وزیر خارجه پاکستان و

معصوم ستانکزای مشاور امنیت ملی رئیس جمهور افغانستان سخنرانی نمودند.

ب - برنامه‌های روز دوم / اجلاس

1. محورهای سخنرانی پترائوس رئیس فرماندهی مرکزی نیروهای آمریکا

دیوید پترائوس در سخنرانی خود گفت:

- 230 هزار آمریکایی به منظور کمک به امنیت در منطقه حضور دارند. گروه‌های افراط‌گرا در درجه اول قصد دارند در کشورهای خود قدرت را در اختیار گیرند و علاوه بر آن بر کشورهای دیگر نیز تأثیر بگذارند. نیروهای فراملی روز به روز کارآمدتر می‌شوند. اقدامات مشترک ما از افراط‌گرایی و گسترش آن جلوگیری کرده است.

- وضعیت عراق به سوی بهبود پیش می‌رود ولی هنوز با چالش‌هایی روبرو است. تعداد نیروهای آمریکایی در عراق کم شده ولی نیروهای عراقی روز به روز بیشتر می‌شوند و خود آنها از عملیات تروریستی جلوگیری می‌کنند. برخی گروه‌های عراقی با کمک ایران به فعالیت‌های تروریستی خود ادامه می‌دهند و البته برخی گروه‌های سنی نیز در داخل ایران به شورش پرداخته‌اند. بمب‌گذاری‌ها در عراق رو به کاهش است زیرا در سال 2007 حدود 200 بمب‌گذاری در روز انجام می‌شد و در سال 2009 به 20 بمب‌گذاری رسیده و در ماه‌های اخیر تعداد آنها به 15 مورد در روز کاهش یافته است. متأسفانه استراتژی این گروه‌ها تغییر کرده و هر چند تعداد بمب‌گذاری‌ها کم شده ولی شدت آنها بیشتر شده و تلفات و خسارات زیادی داشته است.

- فعالیت‌های اقتصادی و تجاری عراق در حال توسعه است و در ماه‌های اخیر 1200 کارخانه انرژی و غیره در این کشور ساخته شده است ولی هنوز این کشور با چالش زیادی در زمینه انرژی و اقتصاد روبرو است.

- من مدت طولانی در عراق بودم و از نزدیک پیشرفت در این کشور را مشاهده کردم. کار رهبران عراق را تحسین می‌کنم؛ زیرا شجاعانه به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهند. یکی از این افراد وزیر دفاع عراق است.

- اگر دوستان عرب ما از دخالت غیر عرب‌ها در عراق نگران هستند، خودشان باید در عراق کار کنند و به امنیت این کشور کمک کنند.

- درباره افغانستان با وجود اینکه قرار است برحسب تصمیم اواما تعداد 30 هزار سرباز جدید اعزام کنیم ولی قرار است 8 هزار نیروی اضافی نیز بفرستیم. البته ما در درجه اول سعی می‌کنیم توانمندی خود افغان‌ها را افزایش دهیم.

- اواما در سخنان اخیر خود دو پیام اصلی را مطرح کرد. اول اینکه بودجه بیشتری برای تقویت بومی کردن در این کشور اختصاص خواهد داد و دوم اینکه وقت کم است و ما سعی می‌کنیم نیروهای خود را کاهش دهیم و ساختار داخلی را تقویت نمائیم.

- در 10 ماه اخیر دولت و مردم پاکستان قربانی حملات تروریستی شده‌اند. اول روستاها مورد حمله قرار گرفت ولی بعد به شهرها و مناطق دیگر کشیده شد. سعی می‌کنیم به ارتش و پلیس پاکستان کمک کنیم تا فشار بیشتری بر گروه‌های تروریستی وارد سازند. از ژنرال مصطفی خان که حضور دارند تشکر می‌کنم. ایشان تلاش زیادی در این جهت کرده است.

- درخصوص همکاری بین ما و شورای همکاری باید بگویم؛ درسی که از تاریخ می‌توان گرفت این است که اگر عناصر منطقه با هم همکاری کنند از شراکت نفع خواهند برد. اعراب بسیاری از مسائل ریاضی را کشف کردند که غربی‌ها از آنها استفاده کردند. غرب در حال حاضر به پیش افتاده ولی ما با هم همکاری می‌کنیم. نفع همه ما

در همکاری مشترک است و هر کدام باید مسؤولیت خود را جدی بگیرد. باید روابط دوجانبه و چندجانبه را تقویت کنیم. اوباما گفت ما نمی‌خواهیم تنها عمل کنیم. باید چند جانبه‌گرایی دوجانبه‌گرا داشته باشیم.

2. محورهای سخنرانی آنسی رئیس سازمان امنیت ملی یمن آنسی در سخنرانی خود تروریسم و افراط‌گرایی را دو عامل مهم در بی‌ثباتی منطقه دانست و افزود: ناامنی در یمن بر کلیه کشورهای منطقه می‌تواند تأثیرگذار باشد. وی هدف حمله حوثی‌ها به عربستان را منطقه‌ای نمودن مشکل یمن دانست و گفت این گروه با ضربه به وحدت سرزمینی یمن، تقسیم کشور را هدف گرفته است. آنسی با اشاره به اینکه 59 درصد مردم یمن فقیر هستند ابراز داشت: حوثی‌ها از بیرون تأمین مالی می‌شوند و رشد پائین اقتصادی در یمن زمینه خوبی برای فعالیت‌های خرابکارانه به وجود آورده است. تزلزل سیاسی و حکومتی در سومالی نیز موجب گسترش گروه‌های تروریستی در منطقه گردیده و این کشور به مرکزی برای تجمع آنها تبدیل شده است. وی خواستار توانمندی هر چه بیشتر نیروی دریائی کشورهای منطقه برای مقابله با رفت و آمدهای دریائی این گروه‌ها شد و پیشنهاد نمود یک نیروی دریائی عرب برای تحکیم امنیت در دریای سرخ تشکیل شود. وی افزود: باید کشورهای منطقه برای مبارزه با تروریسم همکاری نمایند و تعهد دهند که در امور یکدیگر مداخله نخواهند کرد. آنسی همچنین آمادگی کشورش را برای مذاکره در خصوص تقویت امنیت در منطقه و تبادل اطلاعات امنیتی اعلام کرد.

3. محورهای سخنرانی عبدالغفار مشاور پادشاه بحرین در امور دیپلماتیک عبدالغفار در سخنرانی خود گفت: در طول تاریخ، امنیت خلیج (فارس) نه تنها برای کشورهای منطقه؛ بلکه

برای همه کشورهای جهان مهم بوده است. از قرون گذشته، انگلیسی‌ها در اینجا حضور داشتند و این نشان می‌دهد که امنیت این منطقه برای همه مهم بوده است، پس باید همه با هم کار کنیم چه کشورهای منطقه و چه کشورهای خارج منطقه تا یک سازوکار امنیتی در خلیج (فارس) شکل بگیرد. به نظر من دو دیدگاه در رابطه با امنیت خلیج (فارس) وجود دارد: 1. دیدگاه ایده‌آل که من بعداً آن را دیدگاه منطقی نامیدم این است که هم شورای همکاری و هم ایران و کشورهای بزرگ فرامنطقه‌ای که در این منطقه منافع مشترک دارند برای امنیت خلیج (فارس) همکاری کنند. 2. دیدگاه واقع‌بینانه که نشان می‌دهد که باید ثبات منطقه را با توجه به واقعیت‌هایی که وجود دارد، برقرار کنیم. اگر به دنبال اهدافی نیرویم که محقق نمی‌شوند بلکه براساس واقعیت‌ها برنامه‌ریزی کنیم باید امنیت خلیج (فارس) را تعریف کنیم. برای این کار باید تهدیدهای بیرونی را که تأثیرگذار هستند مانند تهدیدات شاخ آفریقا، عدن، دریای سرخ، اقیانوس هند و غیره را بررسی کنیم. جنگ اعراب با اسرائیل هم مطرح است. باید در چارچوب یک خاورمیانه امن کار کنیم و راه را برای ایجاد یک سازوکار مناسب باز کنیم. تهدیدات درونی همچون اختلافات داخلی بین کشورهای حوزه خلیج (فارس) نیز وجود دارد که باید حل شوند. همکاری ما باید هم در داخل و هم خارج از منطقه وجود داشته باشد. لازم است روابط با ایران و عراق را هم داشته باشیم و آنها را شریک دراز مدت خود بدانیم. به نظر من ایران و عراق دو کشور مهم منطقه هستند و باید براساس واقعیات موجود طوری کار کرد که در آینده نیز به ترتیبات امنیتی منطقه وارد شوند ولی در حال حاضر این ایده‌آل است. امنیت خلیج (فارس) نباید به طور مجزا دیده شود بلکه باید منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای دیده شود. مهم این است که

چگونه به اهداف خود برسیم. یکی از راه‌های رسیدن به این منظور اعتمادسازی و توسعه همکاری‌ها در زمینه‌های اقتصادی و فرهنگی است ولی اشکال ما این است که حتی این نوع همکاری‌ها را نیز امنیتی می‌کنیم. کشورهای شورای همکاری مثبت عمل می‌کنند و باید نقش خود را برای همکاری در دهه آینده ترسیم کنند.

4. سؤال و پاسخ‌های مطرح شده در این نشست

در ادامه این نشست سؤالاتی پیرامون زمان خروج آمریکا از عراق و اینکه آیا خروج آمریکا موجب بی‌ثباتی در منطقه نخواهد شد؟ تأثیرات ایران در امنیت منطقه، نفوذ ایران در افغانستان، وضعیت اختلافات داخلی در ایران، نظر آمریکا در خصوص دخالت ایران در یمن، نظر غرب در خصوص حضور اعراب در گفتگوهای غرب با ایران مطرح شد که پاسخ‌های زیر ارائه شد:

پاسخ‌های ژنرال پترائوس

- ما در عراق هم پیشرفت داشتیم و هم چالش و رهبران عراق در این رابطه واقع بین هستند. پیشرفت‌های ما واقعی بوده است. هر چند ممکن است اشتباهاتی را مرتکب شده باشیم ولی سعی کردیم از اشتباهات خود درس بگیریم. 90 درصد از حجم خشونت‌ها کاهش پیدا کرده است. در روز اول ورود به عراق حداقل روزی 50 نفر در بغداد به دلیل درگیری قومی کشته می‌شدند اما در حال حاضر چنین وضعیتی وجود ندارد. ما تلاش کرده‌ایم مانع افراط‌گرایی شیعه و سنی شویم. مقابله با شورش‌ها باید براساس تمرکز در ایجاد امنیت برای مردم باشد.

- در حال حاضر کمک‌های ایران به گروه‌های عراقی کاهش یافته است. طرفداران ایران در بصره در سال 2008 شکست خوردند و کمک‌های ایران کاهش پیدا کرد. ما با نیروی نرم در عراق نیز برخورد کردیم زیرا آنها تلاش داشتند از طریق توریسم زیارتی به کربلا و نجف

بروند و در مسائل دینی فرصتی پیدا کنند. این باعث شد که بحرین ترغیب شد یک فرودگاه در عراق بسازد که در عراق حضور داشته باشد. عراقی‌ها مجبور هستند با دیگران همکاری کنند ولی تلاش می‌کنند از دخالت جلوگیری کنند.

- دغدغه‌هایی در رابطه با تکثیر سلاح هسته‌ای در منطقه وجود دارد و کشورهای منطقه از این موضوع نگران هستند و راغب نیستند ایران تسلیحات هسته‌ای داشته باشد و آنها نداشته باشند.

- درخصوص گفتگوهای 5+1 واکنش‌های زیادی در منطقه مشاهده می‌شود. کشورهای خلیج (فارس) نقش زیادی در منطقه دارند و می‌خواهند جلوی تسلیحات غیرقانونی را بگیرند و در این جهت از ابتکارات دیپلماتیک استقبال می‌کنند. اگر بتوان ایران را در یک سیستم امنیتی وارد کرد خوب است ولی این بستگی به ایران دارد و باید از تقسیم قدرت در منطقه راضی شود.

- درخصوص نقش ایران در افغانستان باید گفت ایران در افغانستان و پاکستان برای ما مشکل ایجاد کرده است. به مصلحت آنها هم نیست که یک گروه افراطی در افغانستان حاکم شود و با ایران رقابت کند. ایران به برخی در افغانستان پول، اسلحه و آموزش داده است.

- افزایش 30 هزار نیرو در افغانستان برای تغییر دیدگاه بوده است. ما از عراق درس‌هایی گرفتیم و از آنها در افغانستان استفاده کردیم. بله شرایط در افغانستان بدتر شده و برای همین ما 30 هزار نیروی دیگر به آنجا اعزام کردیم و بودجه بیشتر را تدارک دیدیم. ما در عراق هم نیروهای خود را افزایش دادیم و سپس به نیروهای عراقی آموزش دادیم تا خود امنیت را برقرار کنند.

- در حال حاضر اعتبار آمریکا در منطقه بیشتر شده و کشورهای منطقه به سوی غرب می‌آیند نه ایران. تبادل

تجاری ما با امارات به 18 میلیارد دلار رسیده است که 9 میلیارد دلار آن فروش تجاری و 9 میلیارد دلار آن نظامی بوده است. هواپیماهای اف 16 امارات از اف 16 آمریکا بهتر است البته کارائی آنها از اف 22 پائین تر است. دانشگاه‌های آمریکائی نیز مورد استقبال منطقه قرار گرفته‌اند.

پاسخ‌های آنسی

آنسی طی پاسخ خود، جمهوری اسلامی ایران و مرجعیت دینی در ایران را بدون ذکر دلیلی متهم به دخالت در امور داخلی یمن نمود و افزود ایران خواستار این بود که تمام دلایل ما ارائه شود ولی از طرف یمن گفتگو با ایران پذیرفته نشده است زیرا تجربیات 5 ساله نشان می‌دهد که نتیجه‌ای ندارد. به گروه‌ها فرصتی دادیم که از طریق تشکیل یک حزب سیاسی افکار خود را مطرح کنند ولی آنها استفاده نکردند و از طریق انفجار و ترور وارد شدند تا عقاید خود را تحمیل کنند. از طریق قطر نیز اقدام شد که فایده‌ای نداشت. فقط در این مدت حوثی‌ها فرصتی پیدا کردند تا موقعیت خود را تقویت کنند. آنها به تعهدات خود عمل نکردند. حوثی‌ها تصور کردند اگر درگیری به عربستان توسعه پیدا کند جنگ منطقه‌ای اتفاق می‌افتد ولی با برخورد قوی و صحیح عربستان از این برنامه جلوگیری شد. رئیس جمهور همیشه گفتگو را مطرح کرده است ولی اخیراً گفت که با حوثی‌ها گفتگو نمی‌کنیم. سعی کردیم با برخی از اعضای القاعده که با بکارگیری اسلحه مخالف بودند صحبت کنیم تا زندگی خود را داشته باشند. در گفتگوهای 2006 کمک کردیم تا آنها پیوند خانوادگی داشته باشند و برخی از اعضای آنها با هم ازدواج کنند ولی بعدها صدها نفر به این دلیل خواستار عضویت در القاعده شدند.

گفتنی است چپمن رئیس مؤسسه IISS که ریاست نشست روز دوم اجلاس را بر عهده داشت درخصوص سخنان پترائوس به این نکته اشاره کرد که استفاده از عبارت چندجانبه‌گرایی دوجانبه‌گرا جمله زیبایی است که ژنرال پترائوس مطرح کرد و مؤسسه IISS قصد دارد روی این موضوع تحقیق و بررسی نماید. همچنین دکتر عسگرخانی از اساتید ایرانی شرکت کننده در همایش در جریان سخنرانی ژنرال پترائوس دست خود را برای ارائه پاسخ به ادعاهای نامبرده درخصوص افغانستان بالا برد که چپمن به او فرصت ارائه پاسخ نداد. چپمن در پایان جلسه چنین ادعا نمود که به دلیل کمبود وقت به ایشان اجازه صحبت داده نشد. با این وجود دکتر عسگرخانی پس از جلسه به ژنرال پترائوس ابراز نمود که چرا به مساعدت‌های ایران در زمان حمله به حکومت طالبان و کمک‌های توسعه‌ای ایران به افغانستان اشاره نکرده‌اید و این کمک‌های ایران را تصدیق کرد ولی افزود: ایرانی‌ها سربازان ما را می‌کشند و همین امروز نیز چند تن از سربازان ما را کشته‌اند.

5. نشست‌های دیگر روز دوم اجلاس

در گروه‌های فرعی روز دوم اجلاس، موضوع تحولات نظامی و همکاری‌های اطلاعاتی و امنیتی توسط ژنرال اتش مکمستر رئیس برنامه تجربه و توسعه ارتش آمریکا، الکساندر ورشباو معاون وزیر دفاع آمریکا و ژنرال عبدالرحمن الهدود رئیس سازمان اطلاعات ارتش کویت سخنرانی کردند. همچنین درخصوص موضوع دزدی دریائی و امنیت دریائی و نقش فعالان غیردولتی در زمینه امنیت منطقه‌ای سخنرانانی از کشورهای آمریکا، هند، عربستان، مصر، سنگاپور و ایران سخنرانی کردند. پرفسور ابومحمد عسگرخانی استاد روابط بین‌الملل دانشگاه تهران در خصوص موضوع اخیر سخنرانی خود را ارائه داد.

در گروه عراق و منطقه آقایان شروان وائلی وزیر مشاور در امور امنیت داخلی عراق، جفری فلتمن معاون وزیر خارجه آمریکا در خاور نزدیک، مراد ازلیک سفیر ترکیه در عراق و شیخ ثامر علی الصباح معاون سازمان امنیت داخلی کویت سخنرانی کردند. محورهای مطرح شده در این نشست به قرار زیر است:

محورهای سخنرانی وائلی:

- یک عراق دیکتاتوری به ضرر کشورهای منطقه است.
- برخی از کشورهای منطقه از روند دموکراسی در عراق نگران هستند.

- بی‌ثباتی در عراق مورد بهره‌برداری برخی کشورها برای اهداف تاکتیکی آنها قرار گرفته است.

محورهای سخنرانی فلتمن:

- تصویب قانون انتخابات در عراق گام بسیار مهمی محسوب می‌شود که توسط خود عراقی‌ها صورت گرفت.
- منافع آمریکا اقتضا می‌کند که عراق امن و پیشرفته باشد و با کشورهای منطقه همکاری نماید.

محورهای سخنرانی ثامر الصباح:

- کویت خواستار روابط خوب با عراق است و از توسعه این کشور حمایت می‌کند.

- کویت خواستار اجرای قطعنامه سازمان ملل در خصوص عراق است (موضوع خسارات تهاجم عراق به کویت)

محورهای سخنرانی سفیر ترکیه در عراق:

- اهل تسنن باید در روند سیاسی عراق نقش داشته باشند.
روند کنونی به سوی دموکراسی است.

- آقای مالکی بر امور امنیتی تسلط کامل دارد.

- عراق و ترکیه از طریق کمیسیون مشترک دو کشور روابط خود را به جلو می‌برند.

گفتنی است شروان وائلی چندین بار بر نگرانی

برخی از کشورهای منطقه از روند دموکراسی تأکید کرد

که این مسأله از سوی نمایندگان امارات و عربستان مورد اعتراض قرار گرفت و این چنین مطرح نمودند که مراد وی کشورهای عرب حوزه خلیج فارس است. وائلی درخصوص سؤالی در مورد دخالت ایران در عراق گفت که ما فقط اخباری در این رابطه می‌شنویم همان‌طور که اخباری در رابطه با دخالت سوریه و عربستان نیز منتشر می‌شود.

ج- میزگرد شبکه العربیه درخصوص درگیری‌های یمن

قبل از جلسه افتتاحیه اجلاس، شبکه العربیه یک میزگرد با حضور وزیر خارجه بحرین، جفری فلتمن، آنسی و مامون فندی از محققان برنامه امنیت خلیج (فارس) با محوریت موضوع درگیری‌ها در یمن و دخالت‌های ایران در این کشور برگزار کرد که طی آن فلتمن اعلام کرد آمریکا هیچ سندی در رابطه با دخالت ایران در جنگ کنونی در یمن در اختیار ندارد. وی از تمام طرف‌ها خواست تا این موضوع را به یمن محدود سازند. آنسی نیز جمهوری اسلامی ایران را به دخالت در امور داخلی یمن متهم کرد. با این وجود بیشترین اتهامات درخصوص دخالت ایران در یمن و همچنین فلسطین و لبنان را مامون فندی مطرح کرد که اظهارات وی از سوی آقای دهقانی رئیس مرکز مطالعات خاورمیانه و خلیج فارس دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه مورد اعتراض قرار گرفت. پاسخ‌های آقای دهقانی به ویژه در زمینه روابط تاریخی و فرهنگی بین ایران و یمن و شعری که در این رابطه قرائت نمود، مورد استقبال حاضرین قرار گرفت و تا حد زیادی فضای منفی میزگرد را خنثی نمود.

میزگرد شبکه العربیه کاملاً جهت‌دار و با هدف ایجاد فضای منفی علیه کشورمان صورت گرفت. مجری برنامه در ابتدای میزگرد چنین عنوان نمود که موضوع بحث ما جنگ ششم یمن و حوثی‌هاست و ما سه محور اصلی را مورد گفتگو قرار خواهیم داد که عبارتند از اینکه آیا جنگ

حوثی‌ها به نیابت از ایران صورت می‌گیرد؟ آیا کمک ایران به حوثی‌ها واقعیت دارد؟ و این جنگ چه تأثیری بر امنیت منطقه دارد؟ در همین رابطه آقای دهقانی در ابتدای سخن خود نسبت به عدم دعوت از نماینده‌ای از سوی ایران در برنامه‌ای که محور اصلی آن، اتهام به این کشور است، اعتراض نمود و در ادامه به شوخی ابراز داشت که شیخ خالد وزیر خارجه بحرین نماینده ما خواهد بود که مورد استقبال شیخ خالد و حاضران قرار گرفت. آقای دهقانی با غیرواقعی خواندن اتهام ارسال اسلحه از سوی ایران به گروه‌های یمنی که از سوی مامون فندی مطرح شد، افزود: ایران برای ارسال اسلحه یا باید از طریق خاک عربستان و یا از طریق صنعا اقدام کند و چنین مسأله‌ای مانند اتهام ارسال سلاح به غزه است که یا باید از طریق مصر و یا تل‌آویو انجام گیرد.

در مجموع می‌توان گفت فضای گفتگوها در اجلاس امنیتی منامه تحت تأثیر موضوع درگیری‌ها در یمن قرار داشت و این موضوع محور اصلی بسیاری از مباحث بود. پترائوس در جریان این اجلاس در یک گفتگو با العربیه اعلام کرد کشتی‌های جنگی آمریکا در آب‌های بین‌المللی یمن فقط برای نظارت نبوده بلکه مانع از رسیدن کمک‌های تسلیحاتی به حوثی‌ها می‌شوند. وی گفت ما همان‌طور که به بیشتر کشورهای منطقه کمک‌های امنیتی می‌دهیم کمک‌های امنیتی و آموزش نظامی مختلف به یمنی‌ها ارائه کرده‌ایم.

تنظیم: مجید سلیمانی

اداره اول خلیج فارس و خاورمیانه

وزارت امور خارجه

